

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într'una cu suplimentul „Fôia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful Român”,

care apare de trei ori pe săptămână deschidem pe pătariul I. Ianuarie, Februarie și Martie. al anului 1898, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea fôiei.

Banii de prenumerățiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul și eventual al poștei ultime, se fie scrise bine, ca să se potă ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonenți, al căror abonament s'a sfârșit, să-și înnoșcă abonamentul, pentru-că altfel expeditura va fi silită a sista expedarea fôiei.

Editura „Telegrafului Român”
în Sibiu.

Cătră cetitorii nostri.

Suntem la încheierea anului 1897, și cu el diariul nostru încheia anul 45 al existenței sale.

Înființat în zile grele, diariul nostru a fost strîns legat de viața internă a bisericii noastre, de interesele poporului român.

În zilele grele ale absolutismului poporului român, preoțiimea, învățătoria noastră din diariul nostru a învățat a nutri speranța în zile mai senine.

Pe vremea primăverii de scurtă durată a regenerării noastre naționale, între anii 1860 și 1866 diariul nostru a ținut caldă în inima poporului român credința cătră tron și patrie, și el nutria și alimenta speranțele în o vară bogată, în un seceriș mănos.

Îndată cu introducerea erei constituționale, diariul nostru a acceptat baza de drept creată, și până în ziua de azi el a fost singurul diariu român, care a ținut strîns la baza legalității, tare în credință, că numai pe această basă putem să ne validăm între condițiunile date în viața de stat.

Mai ales legat este trecutul diariului nostru de interesele bisericii noastre ortodoxe române, căreia cu devotament i-a servit aprôpe o jumătate de veac.

În diariul „Telegrafului Român” se află o comoră din trecutul bisericii noastre. În el s'au sêmănat tôte instituțiunile mărețe, câte s'au realizat în biserica noastră, iubirea și căldura, cu care ele au fost tractate au dat hrana cuviinciosă, desinteresarea și entuziasmul pus întru ocrotirea lor le-au dat scutul cuviincios, și ele s'au dezvoltat și se dezvoltă sub înștiința controlului, care o dă la tôte ocasiunile diariului nostru.

Loialitatea cătră tron și casa domnitore, adevărata iubire de patrie, respectarea legilor, patriotismul nefalsificat, iubirea de biserică și prin ea iubirea de neam, aceste au fost programul diariului nostru dela întemeierea lui, și aceste vor rămănea și pentru viitoriu.

În cele formale totdeauna am observat maxima: fortiter in re, suaviter in modo.

Legat de interesele bisericii, legat de interesele poporului român, diariul nostru nici odată nu s'a lăsat să fie răpit de curentul demagogiei, care dureră, tot mai mult prinde rădăcini și în diaristica noastră.

În presa noastră noi totdeauna am reprezentat elementul mai conciliant, și astăzi suntem unicul diariu românesc, care în consecuență cu trecutul seu de ani 45 în spiritul păcii, în spiritul iubirii creștinesci voim să ne continuăm activitatea.

Ținem tare la drepturile poporului român, ținem mult la drepturile bisericii noastre, ținem mult la egala îndreptățire a naționalităților din patria noastră, ținem la dreapta aplicare a legilor sancționate, și curentul bolnăvicios de azi, care bântue în patria noastră, care ne însuflă serioșe îngrijiri, curentul acesta totdeauna cu bărbăție va fi combătut de cătră diariul nostru,

Cătră cetitorii nostri ne adresăm deci în ajunul anului 46 al existenței diariului nostru.

Cătră clerul, cătră învățătoria noastră, cătră inteligența noastră ne îndreptăm azi glasul nostru, și cerem sprijin material și moral, ca cu puteri unite să continuăm lupta în anul următoriu.

Nici odată biserica și națiunea noastră n'a străbătut zile mai grele, ca și cele de acuma.

Suntem atacați ca națiune, și în fruntea curentului bolnăvicios, dureră, stă guvernul și legislațiunea țerei noastre.

Suntem atacați ca biserică de neamicii neamului, la cari cu predilecțiune se atazăză din neamul nostru neamicii bisericii noastre.

Avem lipsă de un diariu tare în romanitatea sa, tare în ortodoxia sa. Diariul nostru în ambe direcțiunile va sta ca luptătoriu neînfrânt.

Națiunea, biserica, școla vor afla cei mai aprigi luptători și apărători în generațiunea bătrână, grupată în jurul diariului nostru, lângă care s'a alăturat generațiunea mai tineră, florea junimeii noastre.

În zilele grele, prin cari trebuie să trecem, avem trebuință de un diariu, care se țină caldă în noi iubirea de biserică și de neam, speranța în un viitoriu mai bun, avem trebuință de un diariu, care să aibă curajul a arăta situațiunea în adevărata ei colore, ținend sêmă cu realitatea.

Nu mai este ertal să prezentăm poporului nostru visuri deșerte, cari dispăr, și poporul rămănea cu decepțiunea.

Nu este bine să abusăm de credulitatea poporului nostru, nu este bine să-l trecem prin multe desamăgiri, ca nu cum-va când vom mai ave trebuință de el, să nu mai aibă încredere în maturitatea noastră.

Noi vom lua lucrurile cum sunt, și nu cum am dori ca ele să fie, și astfel le vom prezenta cetitorilor nostri, spre a creșea un popor conșciu de sôrtea sa actuală amărită, și doritoriu de alta mai bună, mai demnă.

Cerem sprijinul material și moral al cetitorilor nostri, ca să fim toți pentru unul, și unul pentru toți, și atunci nici porțile iadului nu ne mai pot opri în mersul nostru spre progres.

Revista politică.

Provisoriu. În ședința dela 29 Dec. n. 1897, contele Apponyi Albert a luat cuvântul și a declarat că §. 68 al art. de lege XII. din 1867 nu potă fi interpretat altcum în legătură cu pactul economic încheiat cu Austria, decât, că Ungaria pe basa aceluia își potă regula în mod independent teritoriul seu vama față de Austria. Și a mai exprimat și convingerea, că și însuși ministrul president br. Bánffy Dezső încă se va declara astfel. — Opoșiția a primit cu aplause furtunose declarațiunile lui Apponyi și a așteptat cu mare încordare declarațiunile br.-lui Bánffy. Și ca ministrul president să-și potă face declarațiile mai fără rezervă, s'a cerut ședința închisă, ceea ce s'a și acordat. Aici ministrul președinte declară, că se va declara numai în plenul ședinței publice și numai când va afla de oportun. Astfel reîncepându-se ședința în plen, br. Bánffy ia cuvântul și declară, că rămănea pelângă declarațiunile sale de mai înainte, că adevă, guvernul și acum tinde la încheierea pactului vama cu Austria până la 1 Maiu 1898, ér dacă nu i-ar succede, atunci se va înființa potă teritoriul vama independent, după cum vor pretinde interesele țerii. Camera purcedă cum va afla de bine, primescă ori nu primescă, proiectul prezentat, dar el nu-și potă însuși interpretările eronate ale nimeni. — Polonyi cere răspuns precis dela ministrul președinte, că adevă, este el de părerea contelui Apponyi în privința interpretării §-lui de lege amintit, ori ba? — Presidentul însă încheie ședința sub cuvânt, că timpul desbaterilor pentru azi a expirat.

Declarațiunile ministrului president au produs mare inverșunare între opoșiționali, cari astfel sunt decisi a continua cu obstrucțiunea.

În ședința dela 30 Dec. Horánszky Nándor a ținut o vorbire mai lungă în care a pledat pentru primirea proiectului. El constată, că Ungaria la 1 Ianuarie 1898 n. își potă ridica barierele teritoriului vama independent față de Austria, ori potă să nu dispună nimic, ceea ce însă ar fi o necuminteție, și în fine potă să acorde Austriei timp pentru reculegere. Scopul din urmă se urmărește prin proiectul prezentat, căci altcum n'am sta pe casele legii dela 1867 în privința acesta. El doarește învoială din punct de vedere economic și numai atunci va cere teritoriul vama independent, când interesele Ungariei nu vor pută fi apărate pe baza legilor comune. Până atunci nu.

Kossuth Ferencz a ținut, că pentru teritoriul vama independent face concesiune în privința cuotei. Acesta nu e corect și protesteză contra amestecării acestor două cestiuni. Cetesce declarațiunile br. Bánffy și a contelui Apponyi în privința interpretării §-lui de lege amintit, și le constata de acord. În sfârșit Horánszky declară, că ce e drept n'a vorbit în privința acesta cu ministrul președinte, ce se va întâmpla la 1 Ianuarie, dar nu potă urma altceva, decât ordinațiune, ori stare afară din cadrul legilor. Face însă atență camera (ținind de sigur numai la opoșiționali Red.) la mulțimea dușmanilor țerii, și se nu deee acelora puncte de razim atacurilor lor.

Vorbirea lui Horánszky a fost primită de guvernamentali cu furtunose aplause.

Discuțiunea urmază.

Opoșițiunea e decisă, precum am ținut, a continua cu obstrucțiunea, și pentru acesta majoritatea o face numai pe ea responsabilă, dacă se vor produce stări afară din cadrele legilor.

Europa în Asia orientală. Precum e știut Germania a ocupat baia chineză Kiao-Ciau, din incidentul, că chinezii au omorât doi misionari creștini, ér Rusia portul Arthur ca recenspensă primită dela Chinczi, pentru că ia ajutat la ajungerea unei păci mai favorabile în resboiul nefericit cu Japonia. — Acum vine șcirea, că Anglia încă va ocupa archipelagul Ciasan pentru a-și apăra interesele sale comerciale în provincia Sangai. Archipelagul acesta Anglia l'a mai avut în stăpânire la anii 1840 și 1841, când numai sub acea condițiune l'a recedat Chinei, că nu-l va ceda altuia nimănui, decât ér ei când așa iar pretinde interesele sale amenințate. Pentru orientare observăm, că Anglia ține de multă vreme ocupat Hong-Kongul, Francia Ananul și Tonkinul, ér acum înainteză și Rusia în Nordul Chinei. Deci ese la ivelă o concurență între diferite state europene în China, carea, precum se șvonesce va duce la împărțirea Chinei între ele. În urma acestora ne putem aștepta la o conflagrațiune europeană în orientul Asiei, cu atât mai virtos, căci Anglia pare a pași la învoială cu Japonia, carea încă nu vede cu ochi buni pe celelalte puteri europene în Asia. — Deci avem mai mult cu un „om bolnav”, (China în Asia), și puterile speră, că vor pută pune mâne mai ușor pe ereditatea aceluia, decât pe cea a celui din orientul Europei și occidentalul Asiei (Turcia). În chipul acesta cestiunea orientală din statele balcanice și occidentalul Asiei se transmută în cel mai îndepărtat orient, în Asia. Acesta situație e foarte favorabilă pentru aspirarea popórelor mici din Europa din partea popórelor, cari duc de prezent cărma statelor. De această situația se vede că tind a se folosi și stăpânitorii nostri cu aspirările lor îndreptate contra noastră. E întrebare numai, că vântul nu va aduce și de acolo vre-o schintee, care să pună în flacări și continentul nostru. Ar fi bine să țină cont și de această împrejurare foarte posibilă de nu vor curma cu sistemele de aspiriri.

Un iminent pericol.

IV.

Dator sum cu aducerea tributului de recunoscință acelor fii ai națiunii mele, cari în conformitate cu spiritul timpului present, au pașit și din ce în ce mai numéroși pășesc pe terenul indicat de împregiurări, realizând bunișore profite materiale și agonisind averi însemnate.

Când astfel de aparițiuni ar lipsi dintre noi, adevărat ar trebui să desoperăm de sôrtea noastră ca popor.

O singură ochire prin piețele de săptămână și tîrgurile țerei ne încredințeză deplin, că spiritul de întreprindere nu lipsesce nici la poporul nostru. Ținuturi întregi trăesc din speculă, pe acolo adevă, unde poporația e mai luminată și a avut și are conducători cu inimă deschisă pentru interesele poporului și cu zel spre îmbunătățirea sôrții sale.

Acesta se potă dice cu privire la locuitorii români, cari trăesc între alte nămurii, cu preferință la cei din sudul patriei, căroră s'a dat ocașia ași însuși dela conlocuitorii lor spiritul de a specula materialicesce, și sunt bine situați.

Durere, alte ținuturi orbescă în întunerecul cel mai mare. Odată cu capul nu vor să abandoneze „ruginitul” obicei, de a transforma ceva în felul de a agonisi. Ei sunt deci espuși pericolului

de a fi înghițiți de molochul fără saț, care se numește capitalism.

Iobăgia a fost totdeauna asupritore și în consecuențele sale funestă. Nici o iobăgie nu e așa periculoasă însă ca aceea, care prin mijlocele materiale ține vecinic în neputință spiritul de a se pute afirma, de a pute liber și neimpedecat întrebuița facultățile. Divinul întemeetor al creștinismului a dis de ja: Nu vè temeți de cei ce ucid trupul, ci de cei-ce cu trupul deodată pot ucide și sufletul!

Robie spirituală în adevăratul înțeles eserecitate asupra poporului nostru cei-ce materialicesce l'au aservit. Nenorocitul prins în cleștele lor, și bună nu mai are, nici atât rēgaz nu-i permit să pōtă cugeta la modul de scāpare.

E timpul să cugetăm mai intensiv și să aplicăm mijlocele spre a scuti țeranul de a se cufunda în abisul, pe a cărui clină a apucat.

De un fel de regenerare e vorba. Regenerare însă nicăiri pelumenus'a produs în mod și cu mijloce artificiale. din afară. Până când un individ nu simte trebuința internă de a schimba în ceva, până ce nu este convins despre bunătatea lucrului ce vrea a-l întreprinde, și până ce tolosele pipăibile nu le are înaintea ochilor — un pas nu face într'acolo. Ca parul din gard rămâne împântat și chip și mod nu e să-l poți urni. Acest adevăr cu cât mai virtuos îl putem aplica la poporul român. poporul din fire conservativ, greoiu în mișcările sale, când la ceva nou vrei a-l deprinde.

Unde ar fi să se începă lucrarea? Negreșit atențiunea noastră are să se îndrepteze în primul loc la însași gospodărie țeranului. Ordine trebuie învțătat să se introducă acolo. Cea mai bună ocazie pentru acest lucru este tocmai încheierea anului școlar și începerea celui alt. În toate societățile bine organizate se practică facerea socoților la finea anului, pentru a se sci percepțiunile și erogatele, pentru-ca pe baza acelor să se pōtă face bilanțul. Și acele societăți, se pōte dice, că arată spor, care pot arăta plus în bilanț la percepțiuni. Unde minusul e mai urcat în sumă ca plusul, vai de loc va fi. Progresul racului e la acea societate.

În facerea bilanțului societățile atât au înaintat de mult, că și acele societăți, ce nu se ocupă cu bani, deci societăți culturale, încă s'au obicinuit a face bilanț despre activitatea lor în comparație cu trecutul, știut fiind, că nu mai pe asta basă se pot cunoște lipsurile și neajunsurile, și numai astfel pōte urma îndreptarea.

Țeranul nostru? — ferit'a ceriul să facă el bilanț. Dice: Până am, tot dau, — de unde nu-i, nici D-șeu nu ia.

Asta e dureros. Prin nesocotință se apucă în spese, a căror amar îl

gustă numai mai pre urmă. Sumedenie de țerani sar înglodăți în datorii din simplul motiv, că au dat ascultare glasului sirenic al impulsului momentan, fără ași trage socotela cu puterea materială de care dispun. Veți bine, au imitat moda modernă, care nu permite îmbrăcăminte fără lăuc, nici cap de familie fără cambiu. Par'că a face datorii e cu totul la ordinea zilei. Acui e dobânda însă? — A capitalistului.

Prea sunt convins, că deprinsă nația, cum se dice, cu socota cât de cât, s'ar deprinde ași cunoște trebuințele reale, care trebuiesc satisfăcute, și multe himere ar lepăda dela sine. Lăpădând himerele, s'ar pune pe calea progresului material. În scurt timp multe din miseriile actuale ar perii. Dar s'ar obține îmbunătățire morală, — enormele sume, ce se varsă în punga birtașului și pentru fală, s'ar cruța, căci omul cu consciința clară despre starea și poziția sa, nu ușor se aruncă în brațul deșertăciunii.

Cui încumbă datorința a lumina într'aceste popor? — Firescilor sei conducători.

Preoți! învățători! — faceți-vă datorința, chiar acum, când e timpul a se face toate bilanțele!

Adunare municipală.

Adunarea municipală a comitatului Sibiiului ținută Sâmbătă în 17/29 Decembrie a fost de un interes mai deosebit, din cauză, că la începutul ședinței comitele suprem a dat răspuns la cele două interpelări adresate lui în ultima adunare din partea a doi membri aparținători așa numiților „sași verzi”.

La interpelarea privitoare la ordonanța judecătorească din Sibiiu, prin carea dispune, ca notarii comunali în ataceri de conscriere de casuri de mōrte și de rēmas, să folosescă exclusiv numai limba magiară, răspunsul comitelui a fost, că el a aflat despre această ordonanță, dar nu e competent a interveni în afacere, căci forurile judecătorești după lege purced independent.

Deci acest răspuns nu l'a mulțămît pe deplin pe interpelant, acesta totuși s'a declarat că l'ia spre scire, și așa ar fi și rēmas dacă un membru român nu ar fi intervenit pentru salvarea reputațiunii întregii adunări municipale. Membrul Ioan de Preda cerend cuvântul a arătat, că după-ce odată această afacere în adunarea municipală nu se mai pōte trece peste ea simplu numai luând la cunosința un răspuns atât de evasiv, ci propune, ca adunarea generală în forma unei rezoluțiuni să declare, că menționata ordonanță a judecătorească din Sibiiu stă în contradicție cu dispozițiunile clare ale articolului de lege 44: 1868 atât de puțin considerat în aceste timpuri. Această propunere a fost primită cu totalitatea voturilor.

La a doua interpelare privitoare la surprinderea cu care comitele suprem a esca-

motat așa dicend un vot unanim de încredere și mulțămîtă ministrilor Bánffy și Fekjervary pentru acele patriotice proiecte de lege, prin care se cercă magiarizarea armatei, comitele suprem a răspuns în formă destul de rabulistică, dicend, că el din oficiu numai unguresec pōte vorbi, și că nimenea nu a cerut ca propunerea să fie tradusă și în celelalte două limbi protocolare, și vedend, că nimenea nu e contra propuneri sale, a enunțiat conclud unanim.

A promis însă și a declarat, că precum în trecut astfel și în viitoriu, de câte-ori se va cere, va propune, ca propunerile să se comunice și în limba germană respective română.

E destul de observat, că propunerea comitelui suprem nu a fost pusă la ordinea zilei și a făcut'o într'una cu cuvântarea sa de deschidere, și astfel e foarte natural, că acei membri ai adunării municipale, cari nu pricep limba magiară, și mai cu sēmă limba magiară așa precum o tractează comitele nostru suprem, nu au știut în genere, că s'a făcut o propunere, și așa nici nu au putut să ceră predarea aceleia și în alte limbi egal îndreptățite în comitatul nostru, și așa acești membri numai din țiare într'un târziu au votat încredere lui Bánffy.

Interpelantul totuși s'a declarat mulțămît cu răspunsul.

Se vede, că Sașii verzi nu au voit să facă supărare comitelui suprem.

Noi așteptăm considerările pe cari le au pentru persoana actualului comite Gustav Thalman, care e un bun amplotiat, sincer fiu al poporului, seu, — dar totuși constatăm, că interesele generale politice-naționale trebuie să fie deasupra tuturor considerărilor personale.

Purcedend-se apoi la pertractarea obiectelor puse la ordinea zilei, acelea s'au rezolvit aprōpe fără nici o desbatere cu primirea propunerilor pregătite de comitetul permanent.

Intre acestea amintim, că s'a creat un statut prin care se regulază modul substituirii notarilor în casuri de concediu și de bolă, firesce, că în consonanță cu spiritul timpului cu desconsiderarea autonomiei comunelor și cu mărirea potestății solgăbirăesci și totuși s'a găsit un solgăbirău, domnul Bedeus, care administră ziua și noptea cercul Nocrichiuului, care mai pretindea, ca notarii nici în afaceri oficiose să nu se misce din comuna lor fără a face arătare mai marilor lor, — noroc, că această propunere nu a fost sprijinită de nici măcar un membru al adunării. În fine constatăm, că la înnoirea diferitelor comisuni municipale s'au reales toți membrii cei vechi, ér în locul regretatului Dr. Aurel Brote majoritatea săsescă în bună înțelegere cu membrii români a ales în cele două comisuni pentru drumul de fer pe membrul Ioan de Preda, ér în comitetul administrativ și în cel permanent pe membrul Dr. Liviu Leményi. Doiel.

Din România.

Dăm de astădată un extras din magistralul discurs al dlui P. S. Aurelian rostit în camera Mercuri, în 22 Decembrie n. a. c referitoriu la discuția asupra răspunsului la adresa tronului, încât privesce chesti: noastră națională în România.

Mă folosesc de această ocaziune, dice d. A., dlor, pentru a căuta să fac să dispară ore-cari nedumeriri, seu mai nimerit ore cari însinuări privitoare la politica noastră externă. Nu vè este străin, dlor deputați, că s'a căutat în multe rânduri, de unii sau de alții, să se facă a se acredite, că conducerea politicei externe e exclusiv în mâinile Măjestăței Sale Regelui. S'a dis și s'a scris, că tot ce privesce activitatea politicei noastre externe, e concentrată în mâinile Regelui.

Dlor, să-mi dați voie a protesta în contra unor asemenea însinuări, pentru-că ele sunt în contra Constituțiunii și a usurilor noastre constituționale (Aplause).

Regele nostru, dlor, e un Rege prea constituțional, prea consciințos de datoriiile cari i le impune Constituțiunea. Prin urmare, aceia, cari însinuază asemenea lucruri, cum că politica noastră externă e exclusiv concentrată în cabinetul Măjestăței Sale, fac o erōre profundă.

Neapărat, dlor, că capul Statului, se ocupă de politica externă cu aceeași îngrijire, cu care se ocupă de toate afacerile Statului, și lucru e foarte firesc. Cum s'ar admite ca capul Statului să fie străin de politica externă? Dar a se ocupa, nu va să dice a lua tot asupra și și a lăsa pe miniștri afară de ori-ce răspundere.

Dlor, în afară de faptul cum că acesta ar fi în contradicție cu Constituțiunea, ar mai resulta un inconvenient destul de însemnat, acela, că s'ar descoperi capul Statului și s'ar pune la adăpost răspunderea ministrilor.

Vè convine să pun în legătură cele de mai sus cu un fapt petrecut în decursul anului?

Vè aduceți aminte, că în decursul verei M. S. Regele a ținut de cuviință să înapoieze visita făcută cu un an de M. S. Impăratul Austriei.

Visita s'a înapoiat în capitala Ungariei. Un act de curtenie internațională, o visită Regală, care răspunde unei visite Imperiale, lucru foarte firesc.

S'a scris și s'a vorbit foarte multe asupra acestei visite, încât ar putea cineva să facă o bibliotecă întrégă din câte s'a scris în foile noastre și în acele din totă Europa. S'a căutat a se face din această visită un act politic. Eu unul am fost și sunt dintre aceia, cari am considerat visita dela Budapesta ca un act de politeță cu caracter desevărsire privat, și acēs'a cu atât mai mult, că n'a fost însoțit de un ministru la Budapesta.

Dacă visita dela Budapesta ar fi un act cu caracter politic, este evident că Maj. Sa Regele nu ar fi mers singur în capitala Ungariei.

FOIȚA.

Iuliu Caesar.

Tragedie în 5 acte

de

William Shakespeare.

traducere în prosă

de

Dr. P. T.

(Urmare).

Scena III.

Altă parte a câmpului de bătaie. Tumult. Apare Cassius și Titinus.

Cassius: O, uită-te Titinus, uită-te cum fug mișei! Eu însumi am fost devenit dușman față de ai noștri; când stégul ęsta al nostru a fost dat înapoi m'am repeșit și am ucis pe slăbănogul acela smulgându-i stégul din mână.

Titinus: O, Cassius, Brutus a demandat prea de timpuriu reserva, și aflându-se în avantaj față de Octaviu, s'a luat prea înfocac după el. Soldații lui au început acum a despoia, — până când Marcus Antoniu ne încunjură de toate părțile. (Întră Pindarus).

Pindarus: Fugi mai departe domnul meu, fugi mai departe. Marcus Antoniu e în cortul tēu, domnule, fugi de aci nobile Cassius, fugi!

Cassius: Dēmbul ęsta-i larg destul. Uită-te, uită-te Titinus! Ore în corturile mele e focul acela?

Titinus: Da, ard domnule.

Cassius: Titine, dacă mă iubesci, sai pe calul meu, dă-i pînteni până când te-a dus la ostașii aceia și întorce-te îndată înapoi, ca să știu, ore amici seu inimi sunt acolo.

Titinus: Ca gândul o să fiu ér aci. (Iese.)

Cassius: Du-te Pindare și te urcă mai sus pe deal, pentru-că eu n'am ochii ageri; bagă de sēmă la Titinus și spune-mi ce veți pe câmp. (Iese Pindarus). — În o și ca ađi am respirat mai întăiu; timpul e împlinit rotund, și unde am început, acolo o să mă și sfișesc. Viața mea și-a împlinit cursul. — Hei! acolo sus ce-i nou?

Pindarus: O, domnule!

Cassius: Ce-i nou?

Pindarus: Titinus e încungiurat de călăreți, cari s'au luat pe urma lui, dar el dă pînteni mai departe. Acuma l'au mai ajuns. Nō, Titinus! Unii descălescă — o, și el — el

e prins, și ađi cum strigă de bucurie (strigăte de bucurie).

Cassius: Hai în jos, nu te mai uita. O prăpăditul de mine! Să trăiesc, ca să vđ pe amicul meu cel scump prins în fața mea! (Întră Pindarus) Hai aici frate! În Parthia te-am făcut eu prinsonier pe tine și te-am lăsat să juri — cruțându-ți viața — că ori ce voiu dice, tu să faci. Vino acum și te ține de jurământ, fii acum liber, și cu spada asta bună, care a străbătul prin trupul lui Caesar, străpunge-mă. Nu-mi răspunde nimic. Aicea, ține-o de mănunchiu, și când fața mi va fi acoperită ca acum, dă cu spada! Caesare tu ęști acum rēsbunat tomăi de spada cu care ai fost omorît (mōre).

Pindarus: Așa, sum liber; ar fi mai bine să nu fiu... dacă ar fi fost după voia mea... O, Cassius, departe va fugi Pindarus din țera această, acolo unde nici un Roman nu-l va mai vedé. (Iese.)

(Reîntră Titinus cu Messala).

Messala: E numai schimb, Titinus, pentru-că Octaviu a fost rēsturnat de armata lui Brutus, tocmai precum legiunile lui Cassius au fost respinse de Marcus Antoniu.

Titinus: Scirea asta tare va îmbucura pe Cassius.

Messala: Dar unde l'ai lăsat?

Titinus: Cu totul tot supărat lângă sclavul seu Pindarus pe dēmbul ęsta

Messala: Ore nu-i el acela, care zace acolo pe pământ?

Titinus: El nu zace ca un om viu. O, inima mea!

Messala: Așa-i, că-i el?

Titinus: Nu, acesta numai a fost, Messala, dar Cassius nu mai este. O sōre ce apuni! Precum te scufunđi tu în noptē, în rațele tale cele roșii, așa s'a aședat și Cassius, în ziua sa cea din urmă. Sōrele Romei a dispărut! Ziua noastră a trent! — Vină nori, ploii și vifore acum, noi ne-am făcut datorii! Neîncrederea în reușirea mea l'a omorît.

Messala: Neîncrederea în succes l'a ucis. O erōre grōznică, o iluziune înșelătore, de ce areți tu ómenilor visiuni ce nu există! O, erōre așa de iute, tu nici odată n'ajungi la o nascere fericită, ei-ți omori mama, care ț-a dat viață.

Titinus: Dar unde-i Pindarus?

Messala: Caută-l Titinus până când eu mă duc să întelnesc pe nobilul Brutus și să-i străpung cu scirea această grozavă urechile. Bine am dis că-i străpung urechile, pentru-că oșelele ascuțite și săgețile vije-

Cu toate acestea, dl. dacă ați urmărit cele scrise în presă, de sigur că ați vădit, că atât o parte din presa noastră, cât și din cea europeană, în special presa ungară, a căutat să insinueze, că visita M. S. Regelui Carol la Budapesta a fost o vizită politică. Am protestat mulți din cei cari ținem condeiul în mână în toate aceste împrejurări, dar în toate acestea până acum câteva săptămâni jurnalele magiare au susținut, că acesta a fost o vizită politică și chiar o vizită tendențioasă.

Și cu această ocaziune vă puteți da seama, dl. deputat, de inconveniența ce ar rezulta, când s'ar acorda, că Regele singur conduce politica externă.

Dacă numai pentru această vizită cu totul particulară și încă s'a brodat atât asupra ei, ce ar fi fost când s'ar bănuia, că Regele nostru ar fi fost singurul conducător al politicii externe? Din punctul acesta de vedere găsește, că este o fericire, că Constituțiunea noastră, pentru toate actele politice face pe miniștrii responsabili.

S'a făcut cu ocaziunea acestei vizite dela Budapesta să se insinueze tot felul de idei, s'a ținut deoparte din presa ungară, că prezenta Regelui nostru la Budapesta, în semn de carmarea luptătorilor români de dincolo de Carpați.

Mai întâiu fac de aci declarațiune, că sunt dintre aceia, cari cred, că noi ca stat, nu avem nici un drept de a interveni în afacerile altora, precum tot așa nu admit, ca alții să se amestece în afacerile noastre.

Dar, dl. nu este mai puțin adevărat, că cum s'a de-am oțmenii nostri politici, ori cât nu ne atingă tot ceea ce atinge existența a 3—4 milioane de Români, cari trăiesc dincolo de Carpați (Aplause).

Dl. aș vrea să mi se arate în care parte a Europei s'a vădit vre-o dată, că un stat, care are conaționali, oțmeni de aceeași rasă în acele țări, a putut să rămână cu deosebire nesimțitor, când frații de sânge, de origine, au suferit într'un mod séu într'altul?

Veți fi observat dl. o coincidență bizară și nenorocită în timpul acestei vizite.

S'a întâmplat, că tocmai pe când regele nostru se afla la Budapesta, în acele momente se trimiteau în închisorile magiare Români pentru delict de natură politică.

Eu mărturisesc, că sunt dintre acei cari sperau, că în urma vizitei regelui nostru la Budapesta, s'ar ține Românilor de dincolo de Carpați, va fi întru câțva îndulecitate.

Am vădit din contră, că imediat după plecarea regelui, ministrul de interne ungar a prezentat un proiect de lege prin care propune magiarisarea tuturor numirilor de comune, de sate, de văi, de muniri.

Înțelegi, că această magiarisare geografică n'a putut să lase indiferenți pe Români, și nu numai pe români, dar nici pe Sârbi, nici pe Sași, nici pe Slovaci.

Tote aceste naționalități au făcut întruniri pacifice de protestare, în contra acelu

proiect de lege, care e menit să schimbe numirile geografice, cari de deteză de sute și mii de ani.

Care a fost atitudinea autorităților magiare cu ocaziunea acestei mișcări de protestare?

Intrunirile pe cari au căutat să le facă Români au fost oprite. Dilele acestea văd, că s'a anunțat o altă întrunire la Arad, sunt sigur, că și acesta va avea s'arțea celor dințai. Și lucrurile de miră: înțurimirea Sașilor au fost tolerate, ale Sârbiilor asemenea după câte știu au fost oprite, în ce privește pe Slovaci nu știu dacă s'au întrunit.

Este invederat, că ministrul de interne al Ungariei are dreptul să propună ori-ce proiecte de legi; dar eu vă întreb: Noi aceștia de aici putem sta nepăsători când vedem această pornire a magiarilor de a magiarisa numele satelor, munților, delurilor, văilor, riuilor, lucru ne mai pomenit în istoria Europei? Cum se nu simțim o durere pentru asemenea proceduri? Este adevărat, că nu avem dreptul de a ne amesteca, de a interveni, dar asemenea procedente nu se pot lăsa reci, căci ele tind ca treptat, treptat să se desnaționalizeze poporul român din Transilvania și Ungaria.

În senat când s'a atins această chestiune, unul dintre cei mai distinși bărbați de stat ai conservatorilor, dl P. Carp, răspundând la un discurs al învățatului profesor de istorie, dl Urechia, îi arată modul cum trebuie să procedă oțmenii de stat în chestiunile naționale. Dsa spune, că în ce privește naționalitatea Germaniei, dar că numai principiile de Bismarck a realizat'o.

Trecând apoi la Italia dsa spunea, că unitatea Italiei s'a vizat de Petrarca, dar numai Cavour a realizat'o. Dl Carp sfătuia senatul, că în asemenea chestiuni trebuie să tacă, lăsându-se ca să lucreze timpul prin acțiune sa îndelungată.

Fiind că dl Carp ne-a făcut citațiuni vorbindu-ne și despre Italia, îi voi spune în special despre Cavour, că astfel s'a purtat marele bărbat de stat pe cât timp a avut să dirigeze destinele Italiei. Ori-cine dintre dv., cari ați urmărit viața politică alui Cavour ați putut vedea, că acest om nu s'a sfuit nici odată de a declara dela tribuna, de a se declara pe sine de un mare naționalist. Vedeți dar dl. exemplul pe care ni'l dă acest mare om și noi să nu îndrăsnim să ne numim naționaliști, să tăcem?

Dl. tăcerea în asemenea chestiuni nu ne poate duce la un rezultat favorabil pentru noi ca națiune. Nu împărtășesc dar părerea dlui Carp, ca să tăcem în mod absolut, așteptând nu că se momente reprezentant de Văslui. Din contră, trebuie să ne interesăm de s'arțea tuturor românilor din toate statele Europei (Aplause).

tore arfi tocmai așa pentru aușul lui Brutus, ca scirea despre vedenia acestă trista.

Titinus: P'ortă te Messala, eu caut până atunci după Pindarus. (Messal ies.) Pentru ce m'ai trimis, tu bravule Cassius? Nu m'am întâlnit eu cu amiceii tăi? și nu mi-au pus ei cununa această de învingere pe frunte, d'icându-mi, ca să ți-o aduc ție? N'ai aușit tu strigările lor de bucurie? Ah, tu toate împregiurările le-ai cufundat! Rămâni aici și ține girlanda asta pe fruntea ta după cum a ținut Brutusul ție să fac. Vino iute Brutus, și veși, cum onerez eu pe Caius Cassius! Pardonăți-mă Zeilor! Asta-i datină romană... Haid spada lui Cassius și sărută inima lui Titinus (móre).

(Vuiet de bătălie, Messala vine înapoi cu Brutus, cu Cato cel tinér, cu Strato, cu Volumnus și cu Lucilius)

Brutus: Unde ții, Messala, că-i zace cadavrul?

Messala: Uită-te acolo! Titinus jeleşce lângă el.

Brutus: Fața lui Titinus e întors în sus.

Cato: El e mort!

Brutus: O, Julius Caesar, tu ești puternic și acum! Spiritul ție umblă în jur și întornă spadele spre pepturile noastre.

(Vuiet mare).

Cato: Bravule Titinus! Uitați-vé cum a încununat pe Cassius cel mort.

Brutus: Óre mai trăiesc doi Romani ca aceștia? Tu cel din urmă Roman — cu Dumnezeu! E imposibil, că Roma să mai nască atari bărbați ca tine. Amicilor! Bărbatul acesta mort îi sunt datoriu cu mai multe lacrimi, decât veși puté vedé, că-i plătesc acum. Ó să aflu timp Cassius, ó să aflu timp! Haide-ți acum și-i trimiteți cadavrul la Hassos; înmormântarea lui să nu se facă pe câmpul de bătălie, pentru-că ne-ar deprima. Lucilius, haida, și vino și tu Cato pe câmpul de onóre. Flavie și Labe ó puneți-vé în fruntea oștilor! Acum sunt trei óre și înainte de a înopța, Romanilor, trebuie să ne mai încercăm odată norocul în ó a dóua bătălie, (ies).

(Va urma).

Ad Nr. 7929 Plen.

Cerculariu

cătră onorații membri clericali și mireni, ordinari și extraordinali, ai sinodului protopresbiteral gr.-or. din protopresbiteratul Devei.

Venerabilul consistoriu arhiepiscopalian a binevoit prin ordinul din 1 Decembrie a. c. Nr. 7929 Plen. a-mi încredințat onorifica misiune de a conduce alegeerea protopresbiterului pentru aducerea de protopresbiter al tractului Devei.

Intru îndeplinirea acestei misiuni, în sensul regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, am onóre a convoca pe onorații membri ai sinodului clericali și mireni, ordinari și extraordinari, la sinodul electoral, ce se va ține Joi în 8/20 Ianuarie 1898 la 11 óre a. m. în biserica noastră din Deva; ér pe onorații membri ai comitetului protopresbiteral clericali și mireni, la sedința, conform §-ului 14 din regulamentul sus provocat, pentru constatarea calificațiunii concurenților și compunerea listei de candidare, pe Mercuri 7/19 Ianuarie 1898 la 4 óre după amézi în localitatea, ce se va designa la fața locului.

Actului de alegere, conform prescrișelor legii și datorinței noastre creștinesci, va premerge celebrarea s. liturghii cu chemarea s. Duch în aceeași óra la 9 óre înainte de amézi în biserica Sibrău din Deva.

Sibiu, 19 Decembrie 1897.

Comisariul consistorial:

Moise Lazar,

protopresbiter, asesor consistorial.

Noutăți.

Pentru preoții și învățătorii noștri. Deóre-ce restanțele cu abonamentul țiarului nostru pe anul 1897 se urcă la suma de aprópe 10,000 fl. autoritatea bisericească a luat măsuri excepționale pentru încasare. Aducem această la cunoștința preoților și învățătorilor noștri spre evitarea de alte neplăceri.

Daruri de Crăciun. La Români brașoveni se sustine încă bunul obicei, de a împărți în ajunul Crăciunului ca daruri de anul nou îmbrăcăminte școlarilor lipsiți. Actul acesta de milostenie se s'arțese în toți anii în sala cea mare a gimnasiului românesc de acolo, și e împreunat cu festivitate. Nesc de acina, așprime ierne, de astădată împărțirea darurilor s'a făcut mai timpuriu ca în anii trecuți, anume Dumineca trecută. S'au împărțit sute de studenți s'araci de îmbrăcăminte.

Comitetul bisericeii sf. Nicolae a destinat o sumă de peste 800 fl. pentru îmbrăcăminte pe séma a 230 școlari. Comitetul „reuniunii femeilor române din Brașov“ a cumpărat din suma colectată de 350 fl. îmbrăcăminte pentru 46 școlărițe, și a ajutat trei familii s'arace. Au mai făcut daruri elevele s'arice multe dame și domni din societatea brașoveană.

Impărțirea darurilor a premers obiceiuită festivitate, cu care privilegiu parochul Dr. Saftu a rostit o frumoasă predică. Corul de băieți a executat mai multe cântări sub conducerea dlui Tim. Popovici.

In afacerea duelului cu sfârșit tragic dintre d. N. Filipescu și G. E. Lahovari va judeca secția III. a tribunalului Ilfov în 14 Ianuarie st. v.

Medic român în Timișóra. Dl Dr. Alexandru Bordia (Borza) face cunoscut publicului, că s'ale stabilit în Timișóra după soluțațiunile medicale între órele 9—11 a. m. și 2—4 p. m. la locuința sa din Fabricul-Timișórei, strada Andrásy Nr. 18.

Meeting la Iași s'a ținut Duminecă, la care s'a protestat în privra tendenșelor magiarisătoare a stăpânirii noastre unguresci. Meetingul l-a inițiat comitetul din Iași al Ligei. Au ținut discursuri dnii profesori de universitate *Densușanu* și *Xenopulu*.

Invitări. „Reuniunea Femeilor rom.

gr.-or. din Hunedóra“ are onóre a invita la Concertul ce se va aranja în Hunedóra, de corul vocal al bisericeii gr.-or. (susținut de reuniunea femeilor române) sub conducerea d-lui înv. Ilie Mihaiu, Sâmbătă la 8 Ianuarie st. n. 1898 în sala hotelului „Hunyadi-Varhoz“ Locul I 70 cr., óre séra. Prețul de înțrare: Locul I 70 cr., óre séra. 50 cr., Partere 40 cr. Hunedóra, în Decembrie 1897. Comitetul arangiator. Suprasolviri se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale țiaristică. Bilete de înțrare se pot procura până la 8 Ianuarie n. la d-nii: N. Stoichția, Buda Bela și Albert Schuder, ér séra în casă. N. B. Fumatul în decursul producțiunii este interțis.

Programa:

1. „Cu respect V'é salutám“, cor de dame de I. Viest.
2. „Nevasta care iubescé“, cor mixt de N. Musicescu.
3. „Acorduri amoróse“, cor mixt de K. Frühling.
4. „Cântec de séra“, cor bărbătesc de N. Popovici.
5. „Stelele“, cor mixt de * * *
6. „Bobocel și inele“, cor bărbătesc de N. Vidu.
7. „Dor-dorule“, cor mixt de N. Musicescu.
8. „Stănceuța“, cor mixt de N. Musicescu.

După concert urméză dans.

— În 26 v. l. c. a dóua ói de Crăciun se arangiază cu elevii școléii din comuna *Vizea-superiá* în locu ul școléii o *producțiune musicală-declamatorică împreunată cu petrecere cu joc*, la care se invită și se consideră p' in acesta de invitați toți amicii și sprijinitorii progresului nostru amical, și sprijinitori speciale nu se pot face. Inceputul la 7 óre séra. *Venitul curat e menit pentru sporirea fundului școlar* Tacsă de înțrare de persónă 20 cr. Eventuale suprasolviri și contribuiri generóse se vor cuita pe cale țiaristică.

Program:

1. a.) „Cântec de stea“ (2 voci), b.) „Óspeții primăverei“ (2 voci) executate de corul școléii.
2. „Cersitoriu“, declamare de un elev.
3. a.) „Mórtea lui Mihaiu“ (3 voci) b.) „Séra“ (solo și cor în 3 voci) executat de corul școléii.
4. „Judecata dréptă“, comedie într'un act predată de elevi.
5. a.) „Rugăciune“ (2 voci), b.) „Mórtea vitéza“ (3 voci) esec. de corul școléii.
6. „Limba mea“, declamare de ó elev.
7. „Trageți hora“ (3 voci) esec. de corul școléii.
8. „Ó seșetóre la țéră“ piesă dram predată de eleve.

Bibliografic. Societatea geografică română a pus sub tipar „*Marele Dicționar Geografic al României*“, alcătuit și prelucrat după cele 32 dicționare parțiale de județe.

El va forma volume, în număr de câte 100 cóle fie-care volum, în formatul Documentelor Hurmuzaki, tipărit pe trei colóne. Primul volum va aparé în cursul lunei Februarie 1898, ér celelalte volume succesiv din sése în sése luni, astfel ca până la 1 Februarie 1900 totă lucrarea să fie terminată.

Prețul lucrării a fost fixat, pentru cei-ce vor subscrie acum la 100 lei, plățibili în patru rânduri, din 3 în 3 luni, cu începerea dela 15 Februarie 1898. Prețul dicționarului pentru cei neabonați va fi de 150 lei.

Doritorii de a subsemna sunt rugați a se adresa la secretarul general al Societății Geografice Române, Dl George Lahovari, strada Rotari, Nr 1.

Mai nou.

31 Dec. 1897. Fóia oficială publică un autograf preainalt adresat ministrului-president br. Bánffy Dezsó, după care Maiestatea Sa în puterea dreptului Sen legal declară cuota pentru anul 1898 neschimbată.

Tot în sensul acesta publică și fóia oficială din Viena ordinațiunea pe basa §-lui 14 prin care se prelungește pactul vamal și comercial cu Ungaria până la finea anului 1898, dar cu restricțiunea, că dacă în țările corónei Sântului Stefan nu s'ar șterșea raportul de mai înainte, atunci ordinațiunea își perde validitatea, regulându-se această afacere într'altă direcțiune.

PARTEA SCIENTIFICA SI LITERARA

I. Löser.

Istoria Agriculturii.

Traducțiune autorizată
de

Un prieten al plugarilor.

(Urmare.)

Vitele cornute erau neînsemnate. Numai numărul lor te înveselea. Dacă Tacit amintesc de turme nenumărate, atunci erorile pot să fie acelea, că el vedând mulțimea de vite cornute la pășune dela sate întregi, le-a ținut de proprietatea unui singur posesor, căci ele formau bogăția cea mare. Ca să nu se pierdă la pășune, li se atârna (lega) la grumași clopote, cum se află și acum în Pădurea-Negră, Elveția și alte locuri.

Oeritul era tare plăcut, fiindcă acestea își aflau hrană și pe ogor mai bine ca alte vite cornute, ele cereau puțină grijă vara și puțin nutreț iarna. Dela oi folosiau carnea, laptele și pelea; folosirea lânii era necunoscută.

Dintre paseri erau găsele la culme, pentru penele lor. Ele în scurt timp au devenit un articol însemnat de comerț și cete mari de găsele trebuiau să treacă Alpii. În Roma se vindea funtul de pene cu cinci denari, 7 mărci (adecă lei 8 bani 60).

5. În privința grajdurilor erau primitivi, fiindcă vitele de comun rămăneau pe câmp; numai pentru vitele fătate se făcea un adăpost mai de Dămine-ajută.

6. Intreg poporul german se împărțea mai întâi în două State, în statul liber și neliber. Fiecare din acestea se subimpărțea în două părți, adică cel dintâi în liberi nobili (nobles) și în liberi comuni (simpli) liberi, al doilea în robote, adică obligați a servi (liti) și în sclavi (servi).

Cei obligați a servi s'au liti erau parte subjugată, parte de aceia, cari și-au pierdut libertatea. Ei însă mai târziu prin anumite servicii și dări de bucate sau vite, primiau dela alodii locuințe și pământuri pentru lucru și folosire, se puteau însă vinde cu moșia pe care ședeau cu tot. Însă li se lăsa ocaziunea de a și câștiga libertatea, și se puteau răscumpăra de sclăvie. Din cei obligați a servi eliberați, se forma cu încetul statul liberilor. Slavii, un stat format din prizonieri, se țineau în case, ca unelte, marfă sau mijloc de schimb, chiar dacă aveau vre-o meserie. Sôrtea lor era cu mult mai nefavorabilă de cât sôrtea celor obligați a servi, adică liilor. Stăpânul său domnul putea tracta după plac cu sclavul lui, îl putea bate, ba chiar și omorî fără nici o vină, fără de a fi pedepsit, fiindcă numai nobilii erau sub scutul dreptului german.

7. Viața familiară a străbunilor (germani) păgănesci era de model. La încheierea căsătoriei trebuia tinerele (mirele) să aducă fetei (miresei) după alegerea ei o zestre, și nu invers ca acum, așa o zestre consta din o păreche de boi, un cal de bătaie și arme.

8. Măncarea germanilor consta din carne, lapte, unt, miere, păstărnac și spargă; lăsa să se aducă împăratului roman Tiberiu păstărnac și spargă din Germania în Roma; rădichile erau de mărimea unui cap de copil, rădichi, fragi de pădure, și puțină mâncare din bucate (cereali). Dintre pome era cunoscute mărul, care în multe părți era pădureț.

Ca bucate s'amețeau ovės și orz. Îmblătitul în timpurile cele mai vechi se făcea așa, că omenii sau vitele călcău cu picioarele spicele, apoi le zdrobiau (măcinau) cu pietre late și făceau făină, din care nu coceau pâne, cum se face pela noi acum, ci făceau un fel de lichia (turtă, pogaciă) lată.

Untul era cunoscut de timpuriu; pe atunci îl numiau grăsimă (untura netopită) care termin Svedii și Danezii l'au păstrat până astăzi. Vasul său hârbul în care făceau untul deja Plinius ni l'a descris. Făcerea brânzei au învățat-o Germanii mai târziu dela poporele slave.

Bentura cea mai veche era așa numitul miel, care se făcea din miere și apă, și care după dospelă (ferbere) primia o calitate îmbătătoare (amețitoare), acuma nu se mai bea decât în Polonia, Prusia vestică și în Rusia.

Pădurile erau foarte favorabile albinelor s'elbatice; multă miere se găsea din care făceau ei mielul acela bun și amețitor.

Crescerea, se nu țic cultivarea albinelor s'elbatice, se restringea pe lângă prinderea roiurilor și punerea lor în scorburi arborilor, (pășune pentru albine) prisăcar.

Din orz, germanul își făcea berea lui, care acum sub numirea de bere nemțescă sau bere de Munich (München) jică rolul cel mai însemnat în totă lumea.

(Va urma).

Nr. 470-97. [237] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din parochia de clasa a III-a Stanija-de sus, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 405 fl. 20 cr.

Petentii au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

În conțelegere cu comitetul parochial, oficiul protopresbiteral gr.-or al Zarandului.

Brad, la 27 Nov. 1897.

Vasilii Damian,
protopresbiter.

Nr. 502/897 [235] 3-3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a din comuna Almaș-Seliște, protopresbiterat. Iliia, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Cu acest post sunt împreunate venitele regulate în sensul grațiosului ordin consistorial dtto 28 Decembre 1894 Nr. 8854. B. prin comitetul parochial la 5 Iunie a.c. - cari venite computate în bani dau suma de 377 fl. anual.

Informațiunii mai deapropo se pot lua dela comitetul parochial respectiv și dela acest oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor concursuale instruite conform normelor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Iliia, la 20 Novembre 1897.

Oficiul protopresbiteral gr. or al tracului Iliia în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Avram P. Pecurariu,
protopresbiter.

[241] 2-2

Concurs.

La institutul de credit și economii „Zlăgneana“ din Zlatna este a se ocupa în mod provisor postul de comptabil sub condițiunile:

a) salariu anual 300 fl. v. a. solviți în rate lunare anticipative;

b) cuartir și pentru încălțit lemne necesarii;

c) Cererile provădate cu documentele necesarii, sunt a se înainta „Direcțiunei“ cel mult până la 15 Ianuaru 1898 st. n.

d) Unui comptabil înzestrat cu tôte cunoscințele teoretice și practice și de un caracter onorabil, Direcțiunea îi va vota la timpul său și o remunerație potrivită împregiurărilor.

Din ședința Direcțiunei ținută în Zlatna la 12/24 Decembre 1897.

Lectură

pentru

copii de tôte etățile:

Învățăm să cetim, nou abecedar ilustrat cu 21 figuri în colorii, format în 4-^o, cartonat frumos fl. —75

Copii ascultători, mici poesii pentru copii, de Verona, cu 21 gravuri colorate și negre, în 4-^o, l. frum. „ 1.—

Grădina și câmpul, de Bonifaciu cu 22 gravuri colorate și negre, format în 4-^o, legat frumos 1.50

Anicuța, istorioră pentru copii mici, de Smara, cu 21 aquarele și gravuri, în 4-^o mic, leg frumos „ 1.—

lanțușor-Ochișori, istorioră pentru copii, de Bonifaciu, cu 21 aquarele și gravuri, în 4-^o mic, legat frumos 1.—

Mimi și Tiți la țără, istorioră de Mitica, cu 21 gravuri fine în colorii și negre, în 4-^o, l. frumos „ 1.50

Trei copii drăgălași, poveste de Mitică și Radu, cu multe aquarele și gravuri, în 4-^o, legat frumos 2.50

Din viața copilărescă, mici poesii pentru copii, de Alma, cu 28 aquarele și gravuri, în 4-^o, legat frumos 2.50

În lumea largă, (Din viața copilărescă, Seria II.) mici poesii pentru copii, de Verona, ilustrate cu 28 aquarele și gravuri, format în 4-^o, legat frumos 2.50

Topo, cum au petrecut trei copii români în Italia, de Jip, ilustrate cu 30 gravuri de Kate Greenway și alții, un volum broșat 1.50

Cap de aur, basm —75

Nicu și Lina, basm —75

Cei trei frați, basm —75

Prichindel, basm —75

Albă ca zăpada, basm —75

Cotoiul încălțat, basm —75

Pantoful de sticlă, basm —75

Cele două soriore, basm —75

Iepurele și ariciul, basm —75

Lupul și ieșii, basm —75

Croitorașul vitez, basm —75

Scufița-roșie, basm —75

Piticul muntelui, basm —75

Oberon, sau Cornul minunat, basm „ —75

Aladin, sau Lampa fermecată, basm „ —75

Lenuta lui moș Părvu, poveste, cu 5 ilustrațiuni frumoșe în colorii, în 8-^o mare, legat frumos 1.50

Ingerașul și alte povesti pentru tinere, cu 5 ilustrațiuni frumoșe în colorii, în 8-^o mare, legat frumos 1.50

Genoveva de Brabant, un volum în 4-^o, ilustrat cu 6 aquarele, cartonat frumos 1.50

Cerbul de aur și alte povesti, de Dumitru Stăncescu, cu 13 ilustrațiuni originale de Jiquidi și portretul autorului, un volum, broșat 1.50

Ciorap-de piele, de Cooper, cu 11 ilustrațiuni, un volum în 8-^o, broșat 1.50

Se pot procura dela librăria Tipografiei archidieceșane, Sibiu.

FALIMENT MARE!

New-York și Londra n'au eruat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface proviziunea sa întrăgă numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu împuternicit. Expedez deci ori și cui obiectele următoare pe lângă simpla rebonificare de fl. 6.60 și anume:

- 6 bucăți cuțite foarte fine cu tăiș englez veritabil.
- 6 bucăți furculițe de argint-patent american dintr'o bucată.
- 6 bucăți linguri de argint-patent american.
- 12 bucăți lingurițe de argint-patent american.
- 1 bucată lingură pentru supă de argint-patent american.
- 1 bucată lingură pentru lapte de argint-patent american.
- 2 bucăți păhare pentru ouă de argint-patent american.
- 6 bucăți tave Victoria englezesci.
- 2 bucăți felinare admirabile de masă
- 1 bucată sitită pentru ceai. [202] 1-5
- 1 bucată presărătoare pentru zăhar pisat fină.

44 bucăți laolaltă numai fl. 6.60

Tôte aceste 44 obiecte au costat mai nainte fl. 40 și se pot căpăta acum pentru prețul minimal de fl. 6.60. Argintul-patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează colorea 25 de ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin această publice, a retrimite banii tuturoră căroră nu le convine marfa fără nici o piedecă și nimenea n'ar trebui să lase a trece această ocaziune favorabilă, fără a-și procura această garnitură splendidă, care se potrivește mai ales ca

present escelent de nuntă și occasional

cum și pentru ori-ce gospodărie mai bună.

Se află numai la

A. HIRSCHBERG,

agentura centrală a fabricelor unite de argint-patent american
Viena, II. Rembrandstrasse 19/II. — Telephon Nr. 7114.

Trimiterea în provincie pe lângă ramburs sau anticiparea sumei

Praful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca de alături înregistrată (metal de s'ănătate)

Estras din scrisorile de recunoscință.

Primit expedițiunea și sunt foarte mulțămită, mă mai rog pentru o garnitură pompășă a fl. 6.60. Cluș. Esclența baronessă Bánffy.

Primit comanda, sunt foarte mulțămită, rog să-mi mai trimiteți una.

Bozovic, Ungaria.

Alex. Keresztes, proto-pretor.

Cu prima trimitere sunt deplin mulțămită, mă rog încă pentru o garnitură.

Ioan Majorosy, canonic.